

Захопливе навчання літератури: відкриття НОВИХ СВІТІВ

На уроках української літератури можна втілити цілу низку різноманітних проєктів (пошукових, творчих, ігрових тощо), які, з накладанням додаткових умов, урізноманітненням змісту, умілим комбінуванням інформаційних технологій, щоразу сприйматимуться як нова захоплива пригода.

Різнотипні проєкти, які можна використовувати на уроках літератури

Презентації

Важливо зацікавити учнів об'єктом вивчення, стимулювати їх до використання передових технічних засобів та, за можливості, продовжувати «життєвий цикл» презентацій: наприклад, створити презентацію-колаж із окремих, раніше продемонстрованих, на підсумкове заняття

Ілюстрації

У різних техніках (графічні, акварельні, цифрова графіка) та стилях (кубізм, реалізм, поп-арт) на вибір, а також лаконічне усне обґрунтування вибору як частина «рекламування» своєї роботи.

Різноманітні проєкти, які можна використовувати на уроках літератури

Читацький щоденник

Ментальні карти, асоціативні кущі, схеми, діаграми, кольорові експерименти з текстом, виписки на полях, малюнки, наліпки, аплікації

Словник літературознавчих термінів

Словник поступово, впродовж семестру чи навчального року, укладається з термінів, які розглядаються на уроці, з опорою на підручник і авторитетні словникові видання (за порадою вчителя) та з добором прикладів із прочитаних творів .

Різноманітні проєкти, які можна використовувати на уроках літератури

Карта

з представленням життєвого шляху письменника чи мандрівок його персонажів, позначенням місць народження всіх письменників, що вивчалися впродовж семестру

Антологія

Укладаючи власну антологію, учні вивчатимуть її як явище, знаходитимуть «свої» (улюблені) твори, «хрестоматійні», «недооцінені», виходитимуть за межі програми й вивчатимуть контекст, щоб написати примітки й передмову

Відкриття нових перспектив: розширення горизонтів

Ментальний довідник конспектування біографій письменників у вигляді ментальних карт зробить процес навчання цікавішим і приємнішим та покращить запам'ятовування, а кінцевий продукт можна оформити у вигляді книжечки

Дослідження

Варто приділити увагу обранню актуальної й достатньо широкої теми, яка б відгукувалася в учнів (приміром, проаналізувати образи представників «розстріляного відродження» в сучасному музичному, образотворчому, театральному й кіномистецтві) а результати її опрацювання зафіксувати на віртуальній дошці Padlet або, за згоди автора чи авторів, – опублікувати в соцмережах чи навіть місцевому ЗМІ, доповнивши досвід співпраці з виданням екскурсією в редакцію

Цитатник

Якщо вчителю вдасться знайти і підтримувати мотивацію учнів, цей проєкт, як і читацький щоденник, словник чи «ментальний довідник», може стати довоготривалим

Різноміснї проєкти на уроках літератури

1

Зустріч-інтерв'ю

зустріч-інтерв'ю з письменником, прототипами персонажів, персонажами (інші ролі: модератор, читач, літературознавець, бібліотекар, журналіст, колега, кіносценарист, продюсер

тощо

2

Сценарій

таке «переписування» твору стане в нагоді при вивченні прози й ліро-епіки, відтак «напрошується» інсценізація, яку добре сприймають школярі будь-якого віку/

3

Комікси

Чому б не створити свою «Українську літературу в коміксах», продемонструвавши розуміння архітектоніки твору, вміння виокремлювати ключові сцени й образи, уважність до художніх деталей, відчуття стилю письменника

Цифрові технології у навчанні літератури

Буктрейлер, трейлер або тизер

за твором, біографією письменника чи доби (вдячний проєкт для великих груп, у межах якого кожен знайде справу до душі: написання сценарію, режисування, акторська гра, операторська робота, монтування матеріалів тощо)

Аудіокниги

Натхненням для запису аудіокнижки можуть стати проєкти «Укрліт», «Слухати серцем», «Книги, що говорять»

Тести

Спільне створення на Google диску бази тестів із обраної теми та вибіркове (випадковий вибір чи на розсуд учителя) їх проходження, також спільне (зادля зниження рівня стресу чи налагодження командної роботи) або ж у форматі змагання в Kahoot!

Цифрові технології у навчанні літератури

Віртуальний музей письменника

кожна група учнів облаштовує окрему музейну залу (учитель допомагає визначитись із критерієм поділу) та проводить екскурсію, експонати можна «оживити» в різний спосіб);

Інтернет-ресурс

спільне ведення літературного сайту, подкасту, ютубканалу, сторінки з літературним контентом у телеграм, інстаграм, фейсбук, тікток тощо

Онлайн-дошки

Проведення мозкових штурмів, хакатонів, збирання й узагальнення ідей.

Літературний календар

Це метапроект, який (варіативно) передбачає залучення інших видів проекту для відзначення пам'ятних дат. Він може бути реалізований як внутрішній, загальношкільний, міжшкільний чи навіть міжнародний проект, відкриваючи можливості для знайомства з культурним процесом інших країн.

Простіша версія – помісячний календар, візуального типу, зі співвідношенням «один місяць – один письменник» (наприклад, січень – місяць В. Симоненка, лютий – Лесі Українки), із портретним фото, тематичним віршем, короткими біографічними відомостями, асоціативними зображеннями.

Складніший варіант – поденний: якщо обмежуватися шкільною програмою, тоді вже не варто обмежуватися ювілейними (кратними 5 чи 10) роками, і навпаки – це «правило» полегшить пошук подій.

